

אל מקומו שואף זורח הוא שם. שהולך אליו להאיר עליו, ונוטל את כל האורות וכונס אותם אלו.

והינו כמו ששנינו שהקדוש ברוך הוא מניח תפלין, [ס"א ולמדנו, הקדוש ברוך הוא מניח תפלין, שכתוב נשבע ה' בימינו ובקדושת עונו. ושנינו, ימינו - זו התורה, שכתוב מימינו אש דת למו. ובקדושת עונו - אלו תפלין, וכלם נטל יעקב ומאסף לצד מערב. והלכנה אוספת לכסוף כל אותם האורות והנרות שנטל יעקב, שהוא נותן לה ומאיר לה, וזה ששנינו הקדוש ברוך הוא מניח תפלין] משום שנוטל את כל הפתרים העליונים, ומי הם? הסוד של האב העליון וסוד האם העליונה, והם התפלין שבראש, כמו ששנינו, כהן גדול נוטל בראש. ואחר שנוטל האב והאם, נוטל הימין והשמאל, ונמצא [שהקדוש ברוך הוא] שנוטל הכל.

רבי אלעזר אמר, תפארת ישראל נוטל הכל, וכשנמשכת כנסת ישראל למעלה, נוטלת אף כאן הכל, עולם הזכר של הקדוש ברוך הוא, וכן עולם הנקבה של הקדוש ברוך הוא. כמו שיוצאים כל האורות מן העולם הזה, כך גם נוטל הכל העולם הזה, שהרי זה כמו זה, ומשום כך באר שבע זה היובל, באר [שבע] זו השמטה. [שהרי זה כמו זה] [הכל לקדוש ברוך הוא] והשמש [הנה] אינו מאיר אלא מן היובל, [והוא נוטל לתוך האורות ומכניס תוך השמטה] ומשום כך ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, זה המערב שהיא השמטה.

רבי שמעון אמר, ויצא יעקב מבאר שבע - זה המערב, שנת השמטה. וילך חרנה - זו שנת הערלה, משום שיוצא מרשות הקדשה לרשות אחרת, שהיה בורח מאחיו, כמו שנתבאר.

פרסייא דיליה, אתר דשריא עליה, הדא הוא דכתיב, (קהלת א) ואל מקומו שואף זורח הוא שם, דאזיל לגביה לאנהרא עליה, ונטיל כל נהורין וכניש לון לגביה.

והינו פמה דתנינן, קדשא בריך הוא אנה תפלי, (ס"א והנינו, קדשא בריך הוא אנה תפלין, דכתיב,

ישעיה סב) נשבע ה' בימינו ובקדושת עונו. ותנינן ימינו דא תורה, דכתיב מימינו אש דת למו. ובקדושת עונו אליו תפלין. וכלהו נטיל יעקב, ומכניש לגבי מערב, וסיקרא כניש לקתר כל אינון נהורין ובוצינן דנטיל יעקב, דאיהו יתיב לה ואנהר לה, והינו דתנינן קדשא בריך הוא אנה תפלין) בגין דנטיל כל פתרין עלאין, ומאן נינהו, רזא דאבא עלאה, ורזא דאמא עלאה. ואינון תפלין שבראש, פמה דתנינן כהן גדול נוטל בראש. ולבתר דנטיל אבא ואמא, נטיל ימינא ושמאלא, ואשתפח (דקדשא בריך הוא) דנטיל פלא.

רבי אלעזר אמר, תפארת ישראל נטיל פלא, וכד אתמשכא כנסת ישראל לעילא, נטלא אוף הכי פלא, עלמא דדכורא דקדשא בריך הוא, וכן עלמא (דף קמו ע"ב) דנוקבא דקדשא בריך הוא, פמה דנפקי כל נהורין מהאי עלמא, הכי נמי נטיל פלא האי עלמא. דהא דא כגוונא דא, ובגין כך באר שבע דא יובלא, באר (שבע) דא איהי שמטה. (דהא דא כגוונא דא) (פלא לקדשא בריך הוא) ושמשא (דא) לא נהיר אלא מיובלא, (ס"א ואיהו נטיל כל נהורין ויהיב לנו שמטה) ובגין כך (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, דא מערב דאיהי שמטה.

רבי שמעון אמר, ויצא יעקב מבאר שבע, דא מערב, שנת השמטה. וילך חרנה, דא שנת ערלה. בגין דנפק מרשו קדישא לרשו אחרא, דהוה עריק מאחוי, פמה דאתמר.

תוספתא

תוספתא

בני עלמא, רחימי עלאה, הורמנא דבוריירי, קריבו שמעו. מאן חפימא בכו, מארי דעינין בסוקלתנו, לייתי ולינדע. בשעתא דרישא חנורא גטיל תלת אתון וגליף לון בגלופא בגלופין, חד א', חד י' וחד ו', ואתגליף אי"ן, א' רישא עלאה דכלא, טמירא דכל טמירין. י' סליקו דרעותא הוי, אשתכלל מרישא לעילא ונחת לתתא, נפק ואפיק תלתין ותריין שבילין, עד דאתגליפו בין אבני יקר דמתלהטן. ואתקשרו באות גו"ן דאיהו דבר ונוקבא, תריין רחימין. קשורא תקיפא, פהו אשתכללו, ושמא קדישא בהו אתקשר, מגייהו אשתפח מזונא לכלא (בהו), אשתכללו עלמין.

ועל דא אתגליף ו' פשוטה, כללא דתריין, ג' כפופה נוקבא חדא, י' דאיהי רעותא דאפיק שבילין, בטש בין אתון, ועבד רקיעא דיעקב בין תריין רוחין, ואטיל ביני שייפי מלולי, עד דנחת להאי ג' דאיהי כפופה, וחברו לה פחדא, צפון ודרום, לבתר אתקשרו כחדא. האי ג' כפופה, באר שבע אקרי. ואתמלי מעקב, לאשקאה כל עדרי ענא. ועל דא ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. תו, מבאר שבע לעילא, דהא מינה נפיק, לבתר אזיל לאשקאה לתרנה, דאיהו בירא דלתתא, חרון אף ה', חרב ה', דינא, בי דינא, אלהים. ועל דא (תהלים עט) אלהים באו גוים בנחלתך. (עד כאן תוספתא).

וכד מטא לבית אל, דאיהו ברשו קדישא, מה כתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום. מאן מקום. רבי חייא אמר, דא הוא מקומו דקאמרן, דכתיב (קהלת א) ואל מקומו שואף (וורח הוא שם). (בראשית כח) וילך שם פי בא השמש. כמה דאת אמר שואף זורח הוא שם, דהא בגין לאנהרא ליה קאתיא.

בני העולם, אהובי עליון, בחירי הממשלה, קרבו שמעו. מי חכם בכם, בעלי העינים בהשכל, בא וידע. בשעה שהראש הלכן גטל שלש אותיות וחקק אותם בחקיקת החקיקות, אחת א', אחת י', ואחת ו', וחקק אי"ן - הא' הראש העליון של הכל טמון של כל הטמונים, י' הוא עלית הרצון, נתקן מן הראש למעלה, וינד למטה. יצא והוציא שלשים ושנים שבילים, עד שנוחקו באבנים יקרות שלוחות, ונקשרו עם האות גו"ן, שהיא זכר ונקבה, שני אוהבים. קשר חזק, בהם נתקנו והשם הקדוש נקשר בהם, מהם נמצא המזון לכל (בהם), נתקנו העולמות.

ועל פן נחקקה ו' פשוטה, הכלל של שמים: ג' כפופה נקבה אחת, י' שהיא הרצון שמוציא שבילים הפה בין האותיות ועשה את הרקיע של יעקב בין שתי רוחות, והטיל בין האיברים דבורים. עד שירד לנ' הזו, שהיא כפופה, וחברו אותה יחד, צפון ודרום, אחר כך נקשרו יחד. הנ' הכפופה הזו נקראת באר שבע ומתמלאת מעקב להשקות את כל עדרי הצאן, ועל פן ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. עוד, מבאר שבע למעלה, שהרי ממנה יוצא אחר כך להשקות את חרנה, שהיא הבאר שלמטה, חרון אף ה', חרב ה', דין, בית הדין, אלהים. ועל פן אלהים באו גוים בנחלתך. עד כאן התוספתא.

וכאשר הגיע לבית אל, שהיא ברשות הקדשה, מה פתוב? ויפגע במקום. מי המקום? רבי חייא אמר, זהו מקומו שאמרנו, שפתוב ואל מקומו שואף (וורח הוא שם). וילך שם פי בא השמש, כמו שנאמר שואף זורח הוא שם, שהרי הוא בא כדי להאיר לו.